

EESTI KUNSTIAKADEEMIA
Kunstikultuuri teaduskond
Muinsuskaitse ja restaureerimise osakond

Peeter Kärp

**LEETSE-LEPIKU TALU ENDISE LAMBALAUDA
REKONSTRUEERIMINE ELAMUKS**

Lepiku-Mardi MÜ, Paldiski linn, Harjumaa

2008/2009. õ-a. Arhitektuuri konserveerimise ja restaureerimise täiendkoolituskursuse
lõputöö

Paldiski 2009

Sisukord

1. Sissejuhatus lk.1
2. Ülevaade objekti ajaloost lk.1
3. Hinnang objekti muinsuskaitsele ning kultuuriloolisele väärtusele lk.1-2
4. Hoone konstruktsioonide seisukord lk.2-3
5. Ettepanekud hoone taastamiseks lk.3-11
6. Kokkuvõte lk.11
7. Kasutatud kirjandus lk.11
8. Lisa 1 . Asendiskeem lk.12
Lisa 2 . Krundi plaan lk.13
Lisa 3. Fotod objektist lk.14-15
Lisa 4. Objekti vaade lk.16
Lisa 5. Objekti värvilahendus lk.17

Sissejuhatus

Käesoleva kursusetöö objektiks on ajalooline Leetse-Lepiku talu lambalaut. Objekt asub Harjumaal, Paldiski linnas Lepiku-Mardi maaüksusel. Säilinud hooned on ehitatud 20. sajandi alguses ning kinnistu koos hoonetega kuulub kursusetöö autori vennale. Objekti valisin kursusetöö teemaks tulenevalt objekti kultuuriloolisest tähtsusest ning isiklikest sidemetest objekti haldamise ning tuleviku kavandamisega. Kindlasti oleks muinsuskaitsest seisukohast väärtuslikum uurimistöö mõnest Eesti rohkem kui viiesajast säilinud mõisa härrastemajast, tuhandeühesajast mõisakompleksist või sadadest kirikutest, kuid määravaks sai isiklik side objektiga, samuti soov lahendada praegusaja muinsuskaitse peamine probleem-objektile reaalse kasutuse kavandamine.

Ülevaade objekti ajaloost

Andmed Paldiski lähistel paikneva Leetse-Lepiku talu rajamisest pärinevad 18.sajandist. Legend räägib laevahuku läbielanud iiri meremehest, kes uppumissurmast pääsenuna Leetse rannani ujus ning sinnakanti esialgu elamiseks onni ehitas. Sellest onnist saigi alguse jõukas Lepiku talu, mille peremees Jakob Evald (1831-1915) oli tuntud kunstniku Nikolai Triigi vanaisa . Talu jõukusest annab tunnistust mantelkorstnaga kahekorruline eluhoone, millest kahjuks on säilinud ainult mantelkorsten ning osaliselt laudaosa paekivimüürid, ning Evaldite perekonna surnuaed, kuhu on maetud oma soovi kohaselt ka Nikolai Triik. Talukompleksi kuulunud hoonete kohta ei ole pilte ega jooniseid säilinud. Andmed pärinevad talus sulaseks olnud hr,Bõlkini (surnud2006) meenutustest. Kahekorruline puidust eluhoone on ehitatud 20.sajandi teisel kümnendil arvatavasti vana eluhoone asemele, paekivist laudaosa 19.sajandi lõpus. Säilinud kõrvalhooned – käesoleva töö põhiobjektiks olev paekivist lambalaut ning tahatud palkidest aidahoone, on ehitatud 19. sajandi lõpus.

Hinnang objekti muinsuskaitsele ning kultuuriloolisele väärtusele

Tulenevalt Leetse-Lepiku talukompleksi ning selle ühe osa-lambalauda seisukorrast, rohketest ümberehitustest ning analoogsete hoonete rohkusest Eestimaal (välja arvatud säilinud mantel-

korsten) ei ole objekti munsuskaitseline ega arhitektuurne väärtus ilmselt eriti kõrge. See õigustab ka mõnevõrra vabamat lähenemist renoveerimisele. See-vastu võib väga kõrgeks pidada Leetse-Lepiku talu kultuuriloolist väärtust. Sellest talust on pärit eesti ühe tuntuma kunstniku Nikolai Triigi (1884-1940) emapoolne suguvõsa. Väga lähedalt on seotud talu-ga tuntud kunstnik isiklikult. Siin möödus kunstniku enamik lapsepõlvesuvisid. Siin kohtus ta Peterburi arsti Karl Wiedemanniga, kes suvitajana veetis samas talus mitu suve. Karl Wiedemannil oli suur roll Nikolai Triigi kunstnikuks kujunemisel, nimelt nägi ta noore Nikolai Triigi esimesi maalikatsetusi, mis olid ümbruskonna maastikest maalitud ning toetas igati tema kavatsusi kunstiõpingutel. Samuti toetas ta Nikolai Triiki majanduslikult Peterburi Parun Stieglitzi Tehnilise Joonistamise Keskõppeasutusse õppima asumisel. Niivõrd autori-teetsed soovitusel murdsid ka Nikolai Triigi isa esialgse vastumeelsuse kunstiõpingutele. Hiljem, juba väljakujunenud kunstnikuna, veetis Nikolai Triik mitmed oma puhkused talus onu juures, maalides seal ka mitu tuntuks saanud maastikumaali. Kokkuvõtvalt võiks öelda, et Leetse-Lepiku talu, seal elanud inimesed ning ümbritsev loodus mängisid otsustavat rolli Nikolai Triigi suureks kunstnikuks kujunemisel.

Hoone konstruktsioonide seisukord

Vundament, põrand - Hoone vundament on maakividest, hästi säilinud. Põrand on olnud muldpõrand, mis on 4 aastat tagasi kaetud ca 20 cm liivakihi-ga.

Välisseinad - Hoone seinad on laotud murtud paekivist lubimördil. Seinte seisukord on suhteliselt hea, suuri nihkeid ega väljavajumisi seinast ei esine. Vuugitüüpe on aastate jooksul osaliselt lagunened, osa vuuke on nii seest-kui väljapoolt kuni 5 cm paksuselt välja murenened. Hoone renoveerimise käigus on tühjenened vuuke parandatud tsementmördiga.

Vanale paekivimüürile on laotud 4 aastat tagasi keramsiitplokkidest kahekihine vöö. Akna sillus on laotud uuesti murtud paekividest mis toetuvad kahekorsele terasnurkrauale.

Vahelagi – paigaldatud on uued ümarpalgist vahelaetalad, mis on müüritud seintesse. Vahelaetalad on heas seisukorras, talaotsad on paekiviseinast isoleeritud tõrvapapiga.

Avatäited – vanad ukсед ning aknaluuk on eemaldatud ca 30 aastat tagasi ning pole säilinud.

Katuse kandekonstruktsioon – vana konstruktsioon pole säilinud, uus kandekonstruktsioon on ehitatud 4 aastat tagasi koos uue katusekatte-ga. Ümarpalgist müüri-latt on kinnitatud poltide-ga keramsiitplokkidest laotud ülemise vöö külge ning eraldatud sellest tõrvapapi kihiga. Sarikad on valmistatud 50x150mm ristlõike-ga saetud prussidest, mis on riiskadega täiendavalt seotud müüri-latiga. Sarikad on paigaldatud müüri-latile saetud hambaga. Sarikate otsad on jäetud lõpetamata ning ulatuvad viimase katusekivire alumisest äärest ca 30 cm üle. Katusekonstruktsioon on heas korras. Katuse aluskatteks on paigaldatud hingav aluskate, mille paanid on omavahel teibitud, kuid liited ei ole tuulekindlad.

Katusekate – vana katusekate pole säilinud, see on asendatud vahepeal ebakvaliteetse pleki-tahvlitest ajutise katusekatte-ga, mis on ca 4 aastat tagasi asendatud uute Aseri katusekivi-tehases toodetud keraamiliste valtskatusekivide-ga, mis on heas korras.

Siseviimistlus- hoone varasemast funktsioonist tulenevalt on paekivimüürid seestpoolt olnud krohvimata, ilma täiendava viimistluskihita.

Kõnniteed ja -platsid – hooneni viib kruusatee, mis on täielikult amortiseerunud, hoone ees puudub igasugune sillutiskate.

Välisviimistlus – paekivimüürid on olnud välisviimistluseta, krohvimata.

Lisaks uurimistöo põhiobjektile lühidalt ka säilinud aidahoone ja osaliselt säilinud elamu-laudahoone tehniline seisukord, kuna tulevikus on kavandatud nende konserveerimine, mis peaks koos lambalaudast renoveeritava elamuga moodustama ühise tervikkompleksi.

Aidahoone on suhteliselt heas seisukorras, kuna kaetud vettpidava katuse-ga. Vundament-

alusmüürid heas seisukorras, palkseinad ilma viimistluseta, laudvooderdis 15 aastat tagasi eemaldatud. Murtud paekivist otsamüürsuhteliselt heas seisukorras, märgatavaid väljavajumisi ei esine, lubimördist vuugitüüde on osaliselt vuukidest pudenenud. Katusesarikad kohati läbivajunud, kaetud kiudtsement-laineplaatidega. Kahekordsest puitkarkassiga elamuosast on säilinud ainult mantelkorsten, mis on edasise lagunemise vältimiseks kaetud ajutise puitlaudisega. Samuti on säilinud mantelkostna ees olev paeplaatidest põrand.

Laudaosas on säilinud murtud paekivist otsasein ning osa pikimüüre. Väljakukkunud paekivid on tsementmördiga tagasi laotud ning müür on kaetud pealt tsementmördist tasanduskihiga.

Ettepanekud hoone taastamiseks

Hoonele on planeeritud juurdeehitis-tuulekoda, ilma milleta ei ole normaalne eluhoone kasutus võimalik. Tuulekoja alusmüürid on momendil juba murtud paekivist laotud. Alusmüüridele on kavandatud puitkarkass-kandesein, mis eraldatakse alusmüüridest tõrvapapiribaga. Katusekandekostruktsioon tehakse saetud puitsarikatest ning kaetakse katusekividega.

Põrand. Osaliselt tuleb eemaldada liivakiht, teha hüdroisolatsioonikiht, sellele paigaldada 30 cm paksune kergkruusast soojustus ning sellele põhiosas ujuvpõrand 40mm paksustest põrandalaudadest. Tualetis, duširuumis, köögitsoonis ning küttekolde ümbruses klinkerkividest põrand tsementmördil. Küttekolde, korstna ning puuküttega pliidi aluseks tuleb valada 5cm-paksune armeeritud betoonplaat.

Välisseinad. Eemaldada tuleb tsementmördiga tehtud parandused, tagasi laduda üksikud müürist väljakukkunud kivid, kasutades selleks lubimörti. Probleemaatiline on välisseinte soojustamine. Ehitusfüüsikast tulenevalt peaks lisasoojustus paiknema müüri välisküljel, kuid see välistaks eheda ning hoone ehituslooga sobiva paekivimüüritise eksponeerimise. Seega tuleb ohvriks tuua välisseinte normikohane soojapidavus. Selle korvab kinnistul kasvavast metsast praktiliselt tasuta saadav küttepuit, mis tagab hoone madala küttekulu vaatamata suhteliselt madala soojapidavusega seinakonstruktsioonile. Tühjakspudenenud ning tsementmördi eemaldamisest tingitud tühjad vuugid tuleb täita lubimördiga. Korralikult tihendatud vuugid tagavad ka välisseina tuulekindluse. Plaanis on vuukide täitmiseks kasutada lähedal asuva Ohtu „segutehase“ valmissegatud lubimörti. Otsaviilud kaetakse servamata laudisest nn. poola laudisega.

Vahelagi. Olemasolevatele ümarpalkidest vahelaetaladele kinnitatakse 40 mm-paksustest põrandalaudadest laudis. Altpoolt jäävad vahelaetalad ning põrandalaudis avatuks. Esimeselt korrusel teisele viib puidust lihtsa ehitusega trepp.

Katusekandekostruktsioon. Olemasolev kandekostruktsioon täiendamist ega remonti ei vaja. Katuseala tuuletiheduse tagamiseks tuleb aluskatte paanid täiendavalt kindlalt kinni teipida spetsiaalse aluskatteparandusteibiga. Katusesarikate otsad töödeldakse vastavalt vihmaveerennide kinnitustele.

Katusekate. Olemasolev katusekivikate on heas seisukorras. Vormistamata on katuseviilud ning katusehari. Samuti tuleb katusekividega katta juurdeehitatav tuulekoda. Olemasolevas katusekattes on kasutatud valtsidega nn. Marsei-tüüpi (saksakeelses kultuuriruumis Doppelmulden-Falzziegel) keraamilisi katusekive, mida hakati tootma alles 19. sajandi teisel poolel, kui võeti kasutusele „revolverpress“-tehnoloogia. See võimaldas tootma hakata valtsidega katusekive, mis olid tunduvalt tihedamad kui senikasutatud valtsideta katusekivid. Eestisse imporditi Saksamaalt esimesed valtsidega katusekivid alles 19. sajandi lõpus ning peamiselt kasutati neid historismi-stiilis hoonetel. Tuntumad näited nende kasutamisest Eestis on näiteks Olustvere mõisa uus härrastemaja, kus kasutati isegi glasuuriga kaetud valtskive ning Audru mõisa viinaköök. Tõenäosus, et neid sel ajal moodsaid katusekive kasutati ühe Eesti talu

lambalauda katmiseks ülemöödunud sajandi lõpus, on suhteliselt väike. Tõenäolisem oli S-katusekivide ehk nn.hollandi-tüüpi katusekivide kasutamine, mis võeti kasutusele 15. sajandil ning Eestisse jõudsid 17.sajandil.19. sajandi lõpul olid S-kivid Eestis suhteliselt levinud peale mõisahoonete, kirikute ning linnamajade ka jõukamate talude katustel. Veel tõenäolisem oli puitkatuse kasutamine.Et aga majanduslikult on olemasoleva kivikatuse asendamine S-kividega , rääkimata korraliku puitkatusega (mis kivikatusest vähemalt kaks korda kallim), küllaltki kulukas, siis on otstarbekas olemasolev uus kivikatus säilitada. Et 5 aastat tagasi Aseris toodetud katusekividel puudusid ääreivid, tuleb kasutada katuseviilude vormistamiseks teisi lahendusi.Kaalusin erinevaid variante : Eestis enamlevinud ääreplekiga katuseviil,Rootsis kõige rohkem kasutatav äärelauaga viiluvormistus, Saksamaal tihti kasutatav äärerenniga viilupplekk ning peamiselt Preisimaal kasutatav kiltkiviplaadidega või kiudtsement-plaadidega vormistatud katuseviil.Et ääreplekiga variant tundus liiga robustne, saksapärase äärerenniga lahendus mittesobiv meie kliimaga (talvel renn ummistuks tekkiva jää tõttu), otsustasin kasutada Preisimaa kiltkiviplaadidega varianti kombineerituna Ida-Preisimaal levinud sinise viilulauaga. See variant on sobiva värvilahendusega (tumehall kilt-

Ääreplekiga vormistatud katuseviil, kõige levinum Eestis

kivi + sinine viilulaud + punane katusekivi) ning kiltkivi kasutus meenutaks ka Leetse-Lepiku talu rajajat, Iirimaalt pärit meremeest. Nimelt on kiltkivi ajalooliselt Iirimaal kõige

levinum katusekattematerjal, kuigi viimastel aastatel vähem kasutatud, üheks põhjuseks ka kvaliteetsete kiltkivimaardlate kokkukuivamine kogu Suurbritannias.

Rootsis levinud katuseviilu variant äärelauaga, mis on kaetud pealt katteplekiga

Saksamaal levinud katuseviil, kus äärepleki ning katusekivi vahel on plekist remm

Preisimaal levinud katuseviil, kus katuseviil vormistatakse kiltkiviplaadidega

Ida-Preisimaal levinud katuseviilu vormistus

Katuseharja vormistamisel kaalusin 3 varianti: Eestis muinsuskaitsealustel katustel kasutatav valgeks värvitud katusehari, mujal Euroopas ajaloolistel katustel mördiga paigaldatav katusehari ning kaasaegne variant harjatihendiga ning ilma katuseharja markeerimata.

Eestis kasutatav harja markeerimine valge värviga.

Euroopas levinud mördiga paigaldatud katusehari

Et mõrdiga paigaldatav katusehari eeldab väljaehitamata katusealust, kus katuseharjas kaudu ei toimu tuulutust, siis kavandatavale katuslaele see variant ehitustehniliselt ei sobi. Eestis sageli kaitsealustel katustel kasutatav valge värviga markeerimine on problemaatiline seetõttu, et see valge värv kipub harjakividelt ning harjarea kividelt lähema 3 aasta jooksul eemalduma. Samuti ei ole oma tagasihoidliku analüüsivõimega jõudnud ühese põhjuseni, miks seda tehakse. Kas see peaks meenutama varem lubimõrdiga paigaldatud katuseharju, kust valge lubjakiht on aastatega allapoole valgunud või on eesmärgiks kajakate-tuvide poolt tekitatud „harjakaunistuste“ varjamine? Korralikuks lahenduseks oleks valge glasuuriga kaetud harjakivide kasutamine, kuid selliseid Eestis ei toodeta ning importida neid on suhteliselt kulukas. Seetõttu olen kavandanud harja markeerimata jätta.

Juurdeehitise-tuulekoja katus on kavandatud piibrisaba (sks. keeles Biberschwanzziegel) katusekivist, mis on laialt levinud Kesk-Euroopas, Eestis esineb suhteliselt harva. Piibrisaba katusekivi võeti kasutusele juba keskajal. Eestis on piibrisaba katusekivi kasutatud mitmete mõisate sepikojakatustel (näiteks Hatu Lääne-Harjumaal ja Riguldi Läänemaal), samuti Õisu mõisakompleksi paljudel kõrvalhoonetel. Antud juhul on piibrisaba katusekivi kasutamine põhjendatud katusekivi kujuga, kuna tuulekoja katuse tahud on väikesed ning suuremõõtmeliste katusekivide kasutamisel jääb katus liiga robustne. Samuti on piibrisaba katusekivil olemas väiksemamõõtmelised harjakivid, mis sobivad paremini antud katuse vormiga. Katusekivide ja seina liitekoht tihendatakse katusekiviga samat tooni tinatihenduslindiga.

Avatäited. Akendeks on kavandatud väikeseruudulised kahekordse raamiga puitaknad. Suurte akende kasutamine tuulekojal on põhjendatud ainult ühe väikse akna olemasoluga põhihoone välisseintes. Seetõttu on ainult tuulekoja akende kaudu võimalik tagada piisav loomulik valgus I korruse eluruumidesse. Seepärast on ka tuulekoja ja eluruumi vaheuks kavandatud suure klaaspinnaga. Välisukseks on plaanitud soojustatud tahveluks. Uksehinged on sepistatud. Akendele on kavandatud lihtsad pöönadega katteluugid. Aknaluukide juures plaanitakse kasutada aidahoonest leitud vanu sepistatud hingi.

Vihmaveesüsteem.

Õõnestatud poolpalgist vihmaveerenn

Vihmaveerene on aegade jooksul kasutatud erinevatest materjalidest. Kõige vanemad on poolpalgist uuristatud vihmaveerennid, samuti on kasutatud keraamilistest katusekividest laotud renne, hiljem ka saetud laudadest kokku löödud renne ning viimastel aegadel peamiselt erinevatest plekisortidest (tina,raud,vask, tsingitud teras, titaantsink) valmistatud vihmaveerene.

Keraamilistest katusekividest valmistatud vihmaveerenn

Saetud laudadest kokkulöödud vihmaveerenn, mis toetub pikendatud sarikaotstele

Klassikaline vaskplekist vihmaveerenn

Et olemasoleval hoonel on sarikaotsad jäetud pikemad, otsustasin ära kasutada sarikaotsi laudadest serviti kokkulöödud vihmaveerennide toetamiseks (Setumaal kohatud vihmaveerenni variant), mis on tugevamad kui metallist painutatud kinnituskonksud. Puitrennid tuleb seestpoolt tõrvata korraliku puutõrvaga (näiteks Rikka Ivvani talus toodetav Setumaal). Et vihmaveerennide kõrgus maapinnast suhteliselt väike, on vihmavee möödajuhtimiseks seinapinnalt plaanis kasutada metallist kette, millist varianti on Eestis kasutatud näiteks mitme kiriku vihmavesüsteemi juures (näiteks Viru-Nigula kirik).

Kõnniteed ja platsid. Tulenevalt hoone asukohast Põhja-Eesti paerikkal maal sobiks hoone esisele kõige paremini sillutiseks paekiviplaadid. Paraku ei ole Eesti varakapitalismi tingimustes eriti reaalne kvaliteetseid paekiviplaate leida, mis oleks piisavalt ilmastikukindlad. Kõige kindlam oleks kasutada juba pikaajases kasutuses olnud plaate. Paekivi nagu kõik teised looduslikud materjalid eeldavad materjali kaevandaja-töötleja-paigaldaja väga head materjalitundmist ning südametunnistust, kuid sellist kombinatsiooni tänapäeval on peaaegu lootusetu leida, kui just mõni lähituvusringkonda kuuluv inimene sellel alal ei tegutse. Järgmiseks sillutismaterjali valikuks sobiks mõni vastupidavam looduskivi-meil rohkem levinud graniit või veel vastupidavam basalt, kuid nende puhul on murtud sillutiskivide pind näiteks palja jalaga astumiseks liiga ebamugav krobelisuse tõttu, lihvitud plaadid jälle väga kallid ja ka liiga pretensioonikad sellise tagasihoidliku elamise juurde. Puupakkudest või -klotsidest sillutis on jälle meie ilastikutigimustes väljas kasutamiseks liiga lühikese kestvusega. Lõpuks jääb valikuks kas betoonkivid või põletatud savist sillutistellised. Hall ja igav betoonsillutis ei ole eriti imponeeriv, „värvitud“ betoonsillutisest eemaldub tsementsegu baasil valmistatud tehiskividele omaselt värvaine esimese viie aastaga ning järgi jääb ikka hall. Seega jääb üle savist põletatud sillutiskivid. Kuna Eestis ning lähema 1000 kilomeetri raadiuses puudub sobiv savi klinkertelliste valmistamiseks, siis ei ole klinkersillutist Eestis ei ajalooliselt ega tänapäeval eriti kasutatud. Võib küll leida küll ca 100 aastat tagasi lähikonnas valmistatud savitelliseid sillutisena (näiteks Võru Katariina kiriku juures), kuid tänapäeva

masstoodang ei taga tavalisest savist põletatud sillutistelliste piisavat vastupidavust (suhteliselt kõrge veeimavuse tõttu on külmakindlus väike). Klinkersillutise suhteliselt kõrge hinna võrreldes betoonsillutisega korvab nende kordi pikem eluiga.

Välisviimistlus. Paekivimüüri täidetakse lubimördiga. Otsaviilude laudis ning muud puitdetailid värvitakse muldvärvidega.

Siseviimistlus. Esimese korruse paekivimõõrid kaetakse lubikrohviga ning värvitakse lubivärviga, veega kokkupuutuvad pinnad kaetakse keraamiliste plaatidega. Laudpõrand õlitatakse. Teise korruse seinad kaetakse servamata laudadest nn.poola laudisega.

Lõpetuseks veel lühidalt ettepanekud säilinud ajaloolise elumaja-laudahoone osade konserveerimiseks. Nende juures õnnestub tulevikus ilmselt kasutada rohkem korralikule muinsuskaitsejale omaseid mõtteid-võtteid, mis lähtuvad pigem John Ruskini kui Viollet-le-Duci ideoloogiast. Eraldiseisev mantelkorsten on plaanis ümbritseda klaasfassaadiga puitkarkassil, et ta oleks hästi jälgitav ka väljapoolt. Juhul kui majanduslikult see ei osutu võimalikuks, on alternatiiviks katta mantelkorstna fassaad puitlaastude või -kimmidega ning puitfassaad katta puutõrvaõliga. Puitkimmidest fassaadid on Euroopa ajalooliselt metsarikastes piirkondades ning Põhja-Ameerikas küllaltki levinud, Eestis on neid kasutatud harva, üheks erandiks Kiideva mõisa härrastemaja Läänemaal. Puitlaastudest fassaadid esinevad kõige rohkearvulisemalt Mulgimaal endises Rimmu mõisas ning selle lähikonna taludes. Mantelkorstna sisemus on kavas seestpoolt puhastada hiljem lisatud detailidest-täiendustest. Sellest võiks saada üks rahulik mõtlemise koht, kus võib mõtteid mõlgutada tihedamalt kui üks kord aastas kampania korras. Säilinud laudaosa paekivimüürid on plaanis katta katusekividega ning müüride vahele sobitada suveköök.

Kokkuvõte

Käesoleva kursusetöö põhjal on võimalik koostada põhjalik ajaloolise Leetse-Lepiku talu osalise renoveerimise ja konserveerimise ehitusprojekt, mis oligi käesoleva töö põhieesmärgiks. Väljavalitud materjalid ning lahendused ei vasta küll paljuski klassikalise restaureerimise ning konserveerimise nõuetele, kuid tehtud kompromissid võimaldavad anda lagunenenud hoonetele ning kogu talukompleksile „uue elu“. Seda, kas kavandatud lõpptulemus kaalub üles tehtud järeleandmised, otsustab kaitsmiskomisjon ning eelkõige aeg.

Kasutatud kirjandus

1. E.Pihlak „Nikolai Triik 1884-1940“ monograafia 1969 Tallinn „Kunst“
2. Alfred Waga „Nikolai Triik“ monograafia 1939 „Loodus“
3. „Dach Atlas.Geneigte Dächer“ 4.trükk 2002 Basel „Birkhäuser“
4. W.Pryce „Die Kunst der Holzarchitektur“ 2006 Leipzig „E.A.Seemann“
5. „Harjumaa uurimusi Nr.3 Pakri ja Paldiski kogumik“ 1998 Keila

Lisa 3 Fotod objektist

Leetse-Lepiku talu endine lambalaut

Säilinud elumaja laudaosa müürid

Mantelkorsten

Lisa 5 Objekti värvilahendus

Notizen ASUKOHASKEEM
ajalooline Leetse-Lepiku talu
address : Lepiku-Mardi MÜ,
Paldiski linn

Leetse-Lepiku talu endise lambalauda rekonstrueerimine
väikeelamuks.

Peeter Kärp